

ב. בת משולחת [גרושה שניסת לאחר וחזרה לבעלה הראשון באיסור] מה היא לכהן?

מי אמרינן קל וחומר — ומה אלמנה לכהן גדול, שאין איסורה שזה בכלל, שאסורה רק לכהן גדול, בנה פגום לכהונה, זו, שאיסורה שזה בכלל, בין בכהנים ובין בישראלים, אינו דין שבנה [בתה] פגום.

או דילמא — מה לאלמנה לכהן גדול שהיא עצמה מתחללת בכיאה שבא עליה הכהן גדול [שנפסלת לתרומה ולהנשא לשאר הכהנים לכשתאלמן ממנו], תאמר במשולחת שהיא עצמה אינה מתחללת⁽⁹¹⁾, ולפיכך אף בתה אינה חללה!?

אמר להן —

אמר קרא במחזיר גרושתו משניסת לאחר: "כי תועבה היא", ללמדנו — היא תועבה, ואין בניה תועבין!⁽⁹²⁾

ג. שני מצורעין שנתערבו קרבנותיהן זה בזה, וקרב קרבנו של אחד מהן, ומת אחד מהן. המצורע השני שנשאר בחיים — מה תהא עליו? כיצד יקריב קרבנותיו כדי שיוכל להכנס למקדש ולאכול קדשים?

והבעיה היא, כיון שחטאת אשר מתו בעליה אינה קריבה, אין המצורע שנשאר בחיים יכול להביא את קרבן החטאת שנשאר ולא הוקרב. כי שמא החטאת שכבר קרבה היתה חטאתו, והחטאת שנשארה היא קרבן המת, שאינה קריבה.

וכמו כן, הוא אינו יכול להקריב חטאת אחרת במקומה, כי שמא כבר יצא ידי חובתו בחטאת שקרבה, ונמצא שמביא חולין לעזרה⁽⁹³⁾.

אמר להן: הרי הוא כותב נכסיו לאחריב, והוי עני, ומביא חטאת העוף כדין עני. וקרבן זה של חטאת העוף הוא קרבן הבא גם על הספק, ולפיכך יכול להקריבו בלי

לק"ו — "מה לאלמנה שכן היא מתחללת" משום שהתורה מכנה את מעשה הכיאה עם גרושתו משניסת כ"טומאה" — כעריות, וכ"תועבה" ולפיכך אילולי שמיעטה התורה "היא תועבה ואין בניה תועבין" היינו פוגמים את בתה לכהונה [תוס' ד"ה היא ועי"ש].

93. וכן אינו יכול להביא "חטאת על תנאי" ולומר אם קרבה חטאתי הרי זו שלמים ואם לאו הרי זו חטאתי מפני שכלל הוא בידינו ש"אין חטאת באה נדבה" — וטעם הדבר הוא מפני שזריקת הדם של החטאת והשלמים על המזבח שונה זו מזו, שהחטאת ניתנת בארבע מתנות [נתינות] ולמעלה מחוט הסיקרא, והשלמים נתנים למטה מחוט הסיקרא בשתי מתנות בלבד. רש"י.

91. והטעם שאין היא מתחללת, ביארה הגמרא ביבמות ס"ט. שאין דין חילול האשה מן הכהונה [הנלמד מהפסוק "ובת איש כהן כי תהיה לאיש זר"] אלא כשנבעלת למי ש"זר אצלה מעיקרא", מה שאין כן "מחזיר גרושתו משניסת" אין בעלה זר אצלה מעיקרא, אלא נאסרה עליו על ידי נישואיה עם בעלה השני. [והיינו, שהאלמנה ברגע שחל עליה שם אלמנה נאסרה לכהן גדול וזרה היא אצלו, מה שאין כן "המחזיר גרושתו משניסת" מותרת לכל העולם אלא לשנאסרה לבעלה שהיתה מותרת לו מקודם — ואין זה "חלות" שם חדש עליה].

92. הטעם שהוצרכה התורה למעט מ"היא" בת מחזיר גרושתו ולא הסתמכה על ה"פירכא" שיש

לחשוש שמא כבר יצא ידי חובתו בחטאת הראשונה. [ואותו קרבן אינו נאכל, כי שמא הוא אינו חייב בו והרי הוא חולין בעזרה, ומליקתו מנבלת אותו].

ותמהינן: **והאיכא** בכלל קרבנות המצורע גם קרבן **אשם**, שהוא רק קרבן בהמה ואינו בא על הספק, ואם כן כיצד יכול להקריב את האשם שנשאר, והרי יתכן שיצא כבר ידי חובתו בקרבן האשם שכבר קרב, והאשם שנשאר הוא אשמו של המת שאינו קרב.

וגם להביא קרבן אשם אחר אינו יכול, כי אם אינו חייב בו מפני שכבר קרב אשמו, נמצא שעתה הוא מביא חולין לעזרה!?

אמר שמואל: הך תקנה שהציע להם רבי יהושע שיכתוב נכסיו לאחר איירי בכגון **כשכבר קרב אשמו** של מצורע זה, ורק אח"כ התערבו קרבנות החטאת של המת ושל החי, ויכול להביא קרבן חטאת העוף, שהוא קרבן הבא על הספק.

אמר רב ששת: וכי גברא רבה כשמואל — **לימא כי האי מילתא!**?

והרי ממה נפשך תיקשי, **כמאן** נעמיד דין זה:

אי כרבי יהודה, דאמר אין אשם בא בתנאי, ולפיו אין תקנה לאשמו [שאינו יכול להביא בהמה אחרת ולומר: אם יצאתי ידי חובה בקרבן אשם הרי זה נדבה, ואם לאו הרי זה קרבן אשם], אין לו מוצא להעביר את נכסיו לאדם אחר ולהפוך בכך לעני.

שהרי **אמר רבי יהודה**: **אשם** — **קבעה!**

והיינו, מצורע שהביא את קרבן האשם שלו בהיותו עשיר — נקבע חיובו להביא את כל יתר קרבנותיו [החטאת והאשם] כדין עשיר, שגם אם העני אח"כ אינו יכול להביא חטאת העוף כעני, אלא דוקא חטאת בהמה כעשיר.

וכיון דקבעה לה הבאת האשם שיביא את יתר קרבנותיו **בעשירות**, כיצד יכול הוא לכתוב נכסיו לאחר ולהביא קרבן עוף כעני? והרי **לא מצוי מייתי חטאת** העוף כדין המביא קרבן **בדלות**, שהרי כבר הביא אשם בעשירות.

וכדתנן: **מצורע שהביא** אחד מקרבנותיו בתור **קרבן עני**, **והעשיר** לאחר מכן, בטרם הביא את כל קרבנותיו.

או שהביא את אחד מקרבנותיו בהיותו **עשיר**, **והעני** לאחר מכן —

הכל חולך אחר קרבן החטאת, **דברי רבי שמעון**.

והיינו, אם היה עני והקריב חטאתו קרבן העוף בדלות — מקריב מעתה גם את עולתו עולת העוף, כקרבן דלות, על אף שכבר העשיר. ואם היה עשיר והקריב חטאת בהמה בעשירות — חייב מעתה להקריב בהמה לעולתו על אף שהעני בינתיים.

ורבי יהודה אומר: **הכל חולך אחר האשם!**

רבי אליעזר בן יעקב אומר: **הכל חולך אחר צפורים**⁽⁹⁴⁾.

בו נגע צרעת אשר לא תשיג ידו בטהרתו" הנכתב בסיום פרשת "קרבן מצורע עני" [ויקרא

94. הגמרא בכריתות [ט ב] מבארת שנחלקו התנאים בפירוש הפסוק "זאת תורת הנגע אשר

והיינו, שמצבו כעשיר או כעני בשעה שמטהרו הכהן על ידי שתי הציפורים [שבוע ימים לפני הבאת הקרבן] – הוא הקובע אם יביא קרבן עשיר או עני.

ואי סבר שמואל [דאוקי לרבי יהושע דאמר יכתוב נכסיו לאחר בשקרב אשמן] כרבי שמעון, דאמר חטאת קבעה [ולכן אם הקריב אשם כשהוא עשיר הוא יכול עדיין להביא קרבן חטאת של עני] – אמאי אוקי שמואל בשקרב אשמו של המת ושל החי?

והרי אף על גב דלא קרב אשם של החי נמי יש לו אפשרות להקריב אשם. כי ניתי אחר! שיכול להביא בהמה אחרת ולהקריבה כאשם בתנאי, מבלי לחשוש שמא קרבן האשם שהקריב המת היה הקרבן שלו ונמצא שמביא עתה חולין לעזרה.

דחא שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר: לייתי לקרבן, ולתני שיכול להתנות על הקרבת אשם מספק! ואם כן גם כאן יכול הוא להביא בהמה, ולהתנות: אם קרבן האשם שכבר קרב היה של חברי הרי קרבן זה הוא קרבן אשם שלי. ואם אותו קרבן שכבר הוקרב היה קרבן אשם שלי הרי קרבן זה הוא קרבן שלמים⁽⁹⁵⁾.

דתניא: אמר רבי שמעון: מי שהיה ספק מצורע, הרי הוא מטהר עצמו שבעת ימים מספק, וטובל ביום השביעי, ולמחרת טהרתו מספק, שהוא יום הבאת קרבנותיו, מביא אשמו ולוגו עמו, ומעמידו לאשמו בשער ניקנור, ומתנה עליו, ואומר: אם מצורע הוא – הרי אשמו ולוגו עמו. ואם לאו – אשם זה יהא שלמי נדבה! ואותו אשם טעון ב-ו שתהא שחיטתו בצפון.

וטעון מתנת כהונות על אוזנו הימנית ועל בהן ידו ורגלו הימנית מספק כחומר קרבן אשם.

וטעון נמי סמיכה ונסכים ותנופה וזחה ושוק מספק כחומר קרבן שלמים⁽⁹⁶⁾.

ונאכל לזכרי כהונה, ליום ולילה בלבד, כחומר קרבן אשם!

ולא הודו לו חכמים לרבי שמעון שמצורע ספק מביא קרבן מספק ומתנה עליו – מפני שמביא קדשים לבית הפסול! שהרי יתכן שהקרבן הוא שלמים, ומספק הוא נוהג בו חומר של אשם ואינו אוכלו אלא רק ליום ולילה ולא לשני ימים ולילה, ונמצא שממעט

שחיטתו, שהאשם נשחט בצפון העזרה, והשלמים יכולים להשחט בכל מקום. וכמו כן חלוקים הם בכך שהשלמים טעונים תנופת חזה ושוק ונאכלים לכל אדם לשני ימים ולילה אחד. והאשם אינו טעון תנופת חזה ושוק ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה, ולענין סמיכה ונסכים יבואר לקמן.

96. ברש"י מבואר, שאין אשם טעון סמיכה.

י"ד ל"ב] והמלמד על הזמן הקובע את סוג הקרבן שביא. לדעת רבי שמעון "בטהרתו" היינו דבר המכפרו, וזהו חטאת. ולדעת רבי יהודה "בטהרתו" היינו דבר המטהרו מטומאתו, והם הציפורים שמביא שבוע קודם לקרבנותיו. רש"י.

95. קרבן השלמים והאשם שוין בזריקת דם למזבח, "שתי מתנות שהן ארבע", וניתנים למטה מחוט הסיקרא. וחלוקים הם במקום